

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 1 2 6 4 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

TEORIJA IN ZGODOVINA DRAME IN GLEDALIŠČE

Izpitna pola

Sreda, 31. avgust 2011 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, radirko in šilček.

Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z odlomkoma iz dramskih besedil (A in B) je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 70. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

Odlomek iz dramskega besedila (A):

TARBULA (*Afri, ki je že prihitela iz hiše*): Afra, Afra, čuješ? Francoska Marija! (*Ženi*): Natanko sem vedela, moralo se je zgoditi!

AFRA: Kaj, kaj Francoska Marija?

TARBULA: Ubili so jo. Nekdo jo je pobil s sekuro. Po steni vse oškropljeno z možgani!

AFRA: Jezus! Pa kdo jo je?

STARA ŽENA: Se še ne ve, tega se še nič ne ve.

AFRA: Pa kje ste zvedeli tako navsezgodaj?

STARA ŽENA: Kje sem zvedela? Da, kje sem zvedela pravzaprav? (*Naenkrat čudoma ugotovi, da ne ve, odkod ima svojo novico.*) Polona je menda povedala – ne, ne, njej sem pravila jaz. Klici so bili v noči. Sicer pa se je moralo zgoditi!

TARBULA (*Afri*): In baje je na pol gola! Kajne, gospa, da je zelo razgaljena?

STARA ŽENA: Da, da, le nekaj malega ima na sebi, more se reči, da je popolnoma naga. Bog sam ve, kaj je preje počel z njo, predno jo je umoril! Radi denarja je gotovo ni. Saj ni imela nikdar ničesar.

TARBULA: O, jaz pa mislim, da je imela. Koliko jih je pa bilo vedno pri nji!

STARA ŽENA: Menite? Močno dvomim. Le kak pijanec je še zalezal gor.

AFRA: Da, bali so se je, preveč so vedeli k zadnjem, da je imela francoze. Na glavi je imela baje celo luknjo izžrto; pa je znala prikrivati.

TARBULA: O, ta vam je preživela! (*Zavistno vzdihne.*) Moralo je priti tako, nekakšna kazen mora priti, če človek toliko užije!

AFRA: Mislite, da ga bodo dobili? Imajo koga na sumu? Kdo pravzaprav je k zadnjem zahajal k nji? (*Ve sama boljše kot vprašana.*)

STARA ŽENA: Jaz že mislim, da ga ne bodo. Pri takih ženskah ga vedno težko izsledite. Pomislite, koliko jih tudi vedno zahaja k njim, in vedno drugi, ponoči, neznan, vinjeni! O, zlahka ga že ne bodo našli!

AFRA (*ugleda zadaj na trgu Konrada, mesarskega pomočnika, ki se loteva, da odpre trgovino; začne takoj vpiti čez cesto*): Konrad, Konrad – tam je mesarjev Konrad, ta bo vse vedel, iz hiše je! – Ali so jo res?

KONRAD (*se pomakne preko ceste nekoliko bližje*): Kaj je?

AFRA: No, Francoska Marija!

KONRAD: Kaj je s Francosko Marijo?

AFRA: Tak delaj se no! Če so jo res ubili?

KONRAD (*se zareži*): Kdo vam je pa to natvezel?

VSE: Je niso?

KONRAD: Kdo je pa to iztuhtal! Mrtva ni, ampak manjka pa res ne dosti.

AFRA: Torej jo je le res nekdo! Kaj pa –

KONRAD: Kaj jo je? Nič je ni nihče! Pijana je bila zopet – našel sem jo na stopnicah povsem nezavestno, na rokah sem jo moral nesti v sobo.

STARA ŽENA: O fej, nesnaga!

AFRA: Pa je – je živa?

KONRAD: Kakšna pa hoče biti! Vrag sam vedi, kje še dobi pijače, ko nima nikdar solda! (II.)

Odlomek iz dramskega besedila (B):

ANITA: So odkrili morilca?

DANIJEL: Niso in dvomim, da ga kdaj bodo.

SARA: Pravijo, da sta bila dva.

DANIJEL: Kdorkoli je, to ni bila njegova prva žrtev. Mesto je veliko, po njem se sprehajajo nasilneži najnižje sorte; vsak od njih je pripravljen na tako dejanje. Stanovanja sploh nimajo, ves čas so na ulici, kot podgane.

SARA: Moj bog, če samo pomislim, da pridejo tudi v bližino naše hiše ... pravijo, da so jo grdo razmesarili. Obraz razbit do neprepoznavnosti, obleka čisto v koščkih ...

ANITA: Pravijo, da sta ji sledila daljši čas ...

SARA: Pravijo tudi, da je bila vsa v modricah, lasje zlepljeni od krvi, noge spraskane do trebuha.

ANITA: Slišala sem jo.

DAVID: Kaj praviš?

ANITA: Slišala sem jo, kako vpije. Vem, da sem jo slišala. Stala sem na balkonu. Kriki so bili razločni. Vpila je, naj kdo pomaga, naj za božjo voljo kdo pomaga.

DANIJEL: Jaz nisem ničesar slišal.

ANITA: Vedela sem, da bo na koncu kričala. Vedela sem, da bo prosila.

DAVID: Lahko bi ostala v hiši. Če bi bila drugačna. Hiša je varna. Dobila je to, kar je iskala.

DANIJEL: Če vprašate mene, sem vedel, da se bo tako končalo. Sama si je kriva. Oblačila se je tako, kot da kar kliče vruga nadse.

ANITA: Hodila je naokoli, kot da so vse ceste njene.

SARA: Lahko bi prišla k meni po nasvet. Poznam to mesto. Toda kdor se z volkovi družì ...

DAVID: Kar malce zoprno je, da se sedaj povsod govori o tem zločinu.

Danes mi je bilo v službi zares neprijetno: kdo je ona, kakšno je truplo, zakaj so jo? Si morate misliti, zakaj so jo? Kot da pri teh ljudeh s ceste obstaja kakšen vzrok. Vprašanja sem, vprašanja tja. Ljudje so včasih res brezobzirni. Pri bogu, nazadnje se počutiš, kot bi imel kaj zraven pri zločinu samo zato, ker živiš z njo v isti hiši.

DANIJEL: Natočil si bom še kozarec vina. Danes mi diši kot še nikoli.

(Tišina.)

SARA: Ura bje deset.

DANIJEL: Še malo prej je bila devet.

DAVID: Kako čas hitro teče. Poletje je minilo, kot bi mignil.

DANIJEL: Večerja je bila okusna. *(Tišina.)*

DANIJEL: Danes bomo dobro spali. Obilno smo siti, ozračje se je ohladilo in tišina je nadvse pomirjujoča.

DAVID: In vendar si priznajmo, da jo bomo malce pogrešali.

DANIJEL: Prav imate, dragi sosed. Vsi smo jo sovražili, vsem je bila pomalem zoprna, vendar smo se nekako navadili nanjo. Tudi jaz mislim, da bo včasih malo dolgčas.

ANITA: Treba bo živeti brez nje. (VIII.)

Preberite odlomka iz dramskih besedil (A in B):

1. Izpolnite preglednico:

odl.	naslov	dramatik	leto praizvedbe	vrsta dram. besedila
A				
B				

(4 točke)

2. Dramaturška funkcija izbranih situacij:

A – _____

B – _____

(4 točke)

3. S katerima besedama (za situacijo A in situacijo B) bi najnatančneje označili delovanje dramskih likov:

A – _____

B – _____

(4 točke)

4. Utemeljite svoj izbrani odgovor (tega najprej obkrožite):

Odlomek A:

a) So dramski liki v navedeni situaciji bistveno povezani z osrednjim dramskim dogodkom?

DA NE

b) Preraščajo 'gogovske' didaskalije tudi v novelo in so zaradi tega skorajda neuprizorljive?

DA NE

(6 točk)

5. Utemeljite svoj izbrani odgovor (tega najprej obkrožite):

Odlomek B:

a) Je Davidova poved "ljudje so včasih res brezobzirni" samooznačevalna?

DA NE

b) Ima Danijel prav, ko trdi, "sama si je kriva"?

DA NE

c) Ima Danijelova poved "oblačila se je tako, kot da kar kliče vruga nadse" kakršnokoli zvezo z Grumovo Gogo?

DA NE

(9 točk)

6. Razložite repliko "Ali se res ne moreš vživeti v to sestrašeno dušo?" (A) in izpišite en primer poročanega govora, ki prevladuje v prvi polovici odlomka (B), ter ga pojasnite/utemeljite:

A – _____

B – _____

utemeljitev – _____

(5 točk)

7. Označite:

A – dramaturško vlogo Afre v celotnem dramskem besedilu:

B – enega izmed obeh moških likov iz odlomka:

(6 točk)

8. Pojasnite:

A – Afrino razmerje do Goge (a), do Hane (b), do Else (c) do življenja (d):

a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

B – razmerje v 6. nalogi izbranega moškega lika do soseda in sostanovalcev:

(6 točk)

9. Opišite pomen dramskega prostora in časa, v katerem živita čudaški gogovski sestri:

prostor: _____

čas: _____

(4 točke)

10. Na katero tuje/slovensko dramsko besedilo vas spomnijo naslednje replike:

A – *Teobald*: Sonce – sonce – sonce _____; slikarjevo in Klikotovo

"novo, svetlo novo življenje" _____;

B – *Sara*: Kako čas hitro teče na hodniku. Pa ste zares prepričani, da bosta spet prišla?

Sara: Stali bova tukaj, dokler se kaj ne zgodi _____

Sara: Dobra misel. *Danijel*: Koristna misel. _____

Sara: Oči je imela kakor sova ... *David*: Sive. *Danijel*: Zelene. *David*: Kaj pravite? *Danijel*: Pravi, da je imela zelene oči, ne sivih. *Zelene*. *David*: Motite se. Sive so bile, brez vsakega dvoma.

Danijel: Pustite me na miru, vi strahopetec _____

(7 točk)

11. Poiščite dve vzporednici v obeh odlomkih:

(4 točke)

12. Navedite tri glavne posebnosti katerega koli dramskega besedila:

(3 točke)

13. Kateri trije postopki so v uprizoritvenem procesu najpomembnejši?

(3 točke)

14. Navedite tri temeljne komponente gledališke uprizoritve (po B. Lukanu):

(3 točke)

15. Opišite svojo vizijo gledališke uprizoritve ene izmed obeh navedenih dramskih situacij (A ali B):

(2 točki)

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran